

Vraag 26 kunst algemeen: kunstenaarsgroep Destructive Creation

Elke examenvraag is een anekdote op zich. Daarom publiceert Scholieren.com tijdens de eindexamens meermaals per week exclusieve verhalen van de examenmakers. In deze artikelen vertellen zij over de totstandkoming van een vraag die eerder op de dag is gesteld aan duizenden examenkandidaten. Vandaag vertelt toetsdeskundige Marieke over de totstandkoming van vraag 26 uit het examen kunst (algemeen) van vandaag.

Kunstenaarsgroep *Destructive Creation* in het havo-examen kunst (algemeen)

De clown Ronald McDonald wappert met de Amerikaanse vlag, Robin (van Batman) lijkt een kanon te laden met kogels en samen met The Joker, de kerstman en Superman staan zij klaar om te strijden.

Afbeelding 6

Afbeelding 7

Je ziet hier een monument in Bulgarije voor het Sovjetleger uit 1954 (afbeelding 6), dat is beschilderd met Amerikaanse (strip)figuren (afbeelding 7). De kunstenaarsgroep die werkt onder de naam Destructive Creation beschildert vaker monumenten op deze manier. Deze beschildering leidde in 2011 tot heftige reacties van zowel voor- als tegenstanders en kreeg veel media-aandacht.

De examenkandidaten van vandaag moesten aan de hand van beide afbeeldingen vraag 26 beantwoorden uit het havo-examen kunst (algemeen).

Kunst (algemeen)

Kunst (algemeen) is een vak dat sinds de invoering van de tweede fase in 1998 (toen nog 'CKV2' geheten) bestaat. Het vak kent zowel een praktijk- als een theoriedeel. Bij het theoriedeel vormt cultuurgeschiedenis de context waarbinnen verschillende kunst disciplines (beeldende vormgeving, muziek, dans en drama) worden geplaatst. Belangrijk daarbij is dat leerlingen inzicht krijgen in hoe bijvoorbeeld politiek-maatschappelijke gebeurtenissen en filosofische ontwikkelingen in een bepaalde tijdperiode van invloed zijn geweest op de kunsten (en vice versa).

Kunst voor het volk

Het derde en een na laatste vragenblok van dit examen ging over socialistische kunst vóór, tijdens en na de Sovjettijd. In vraag 26 werden uitgangspunten van het negentiende-eeuwse realisme getoetst aan de hand van een hedendaags kunstwerk. De examenkandidaten moesten het geleerde toepassen door een analyse te maken van het werk van Destructive Creation en vervolgens beoordelen of deze ingreep wel of niet voldeed aan de idealen van de Peredvizhniki.

Voor de examenmakers – docenten kunst (algemeen) en de toetsdeskundige van Cito - is het belangrijk om zorgvuldig af te wegen welke bronnen een examenkandidaat nodig heeft om een vraag als deze te kunnen beantwoorden. Het realisme bijvoorbeeld is leerstof uit de syllabus, maar van de Peredvizhniki zullen waarschijnlijk weinig examenkandidaten gehoord hebben. Een tekstbron (zie 'tekst 2') is daarom noodzakelijk, ook omdat verschillende vragen in dit blok over de Peredvizhniki gingen.

De beschrijving van Destructive Creation vonden wij als examenmakers een geschikte bron om examenkandidaten kritisch te laten nadenken over de idealen van negentiende-eeuwse realisten. Waarbij meteen duidelijk zou zijn dat idealen in meer dan 100 jaar tijd wel van vorm veranderen, maar niet (altijd) van inhoud.

Vraag 26

afbeelding 6 en 7, tekst 2

Sommige Bulgaren noemden de beschrijving van Destructive Creation vandalisme, terwijl anderen deze 'de beste kunstuiting in de Bulgaarse moderne geschiedenis' noemen.

Geef op basis van tekst 2 aan of de negentiende-eeuwse kunstenaarsgroep de Peredvizhniki positief of negatief tegenover deze beschrijving zou staan. Beargumenteer je antwoord.

tekst 2

De Peredvizhniki

De Peredvizhniki ('de trekkers' of 'de zwervers') waren een groep Russische schilders die gerekend wordt tot het realisme. De groep was opgericht rond 1870 uit protest tegen het verstikkende Russische kunstklimaat dat werd beheerst door de regels van de keizerlijke kunstacademie. De schilders van de Peredvizhniki verzetten zich tegen dit keurslijf en schilderden over sociaalkritische onderwerpen. Ook organiseerden zij reizende tentoonstellingen, zodat kunst naar de mensen werd gebracht.

Marieke Kraft, toetsdeskundige kunst bij Cito